

Päiväys: 17.10.2013

Edellinen päiväys: -

KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

1.1	Tuotetunniste	
	Kauppanimi / aineen nimi	HJ ABC Universal
	Tunnuskoodi	
1.2	Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella	
	Käyttötarkoitus sanallisesti	Sammutusjauhe
	Toimialakoodi (TOL) (*)	466, 477
	Käyttötarkoituskoodi (KT) (*)	22
	Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen (*)	X
1.3	Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot	
	Toimittaja (valmistaja, maahantuoja, ainoa edustaja, jatkokäyttäjä, jakelija) Suomessa toimiva markkinoille luovuttaja (*)	
		Rautakesko Oy
	Osoite	Tikkurilantie 10
	Postinumero ja -toimipaikka	01380 VANTAA
	Postilokero	PL 75
	Postinumero ja -toimipaikka	01301 VANTAA
	Puhelin	010 5311
	Sähköpostiosoite	rautakesko.info@kesko.fi
	Y-tunnus	1643256-1
1.4	Hätäpuhelinnumero	
		HYKS, Myrkytystietokeskus
		PL 360
		00029 HUS (HELSINKI)
	Puhelin	(09) 471 977 tai (09) 4711 (keskus)
	Sähköposti	myrkytys@hus.fi
KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI		
2.1	Aineen tai seoksen luokitus	
2.1.1	Asetuksen (EY) 1272/2008 (CLP) mukaisesti	Tuotetta ei ole luokiteltu vaaralliseksi
2.1.2	Asetuksen 1999/45/EY mukaisesti	Tuotetta ei ole luokiteltu vaaralliseksi
2.2	Merkinnät	
2.2.1	Merkinnät asetuksen (EY) 1272/2008 (CLP) mukaisesti:	Tuotteella ei ole varoitusmerkkejä
2.2.2	Vaaralausekkeet:	Ei vaaralausekkeita
2.2.3	Turvausekkeet:	
	P102	Säilytä lasten ulottumattomissa
	P261	Vältä pölyn/savun/kaasun/sumun/höyryn/suihkeen hengittämistä.
	P280	Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta/kasvonsuojainta.
2.3	Muut vaarat	
	Ei tunnettuja muita vaaroja	

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Aineet (**)**

Pääaineosan / aineosan nimi	CAS-, EY- tai indeksinumero	Pitoisuus

3.2 Seokset (**)

Aineen nimi	CAS-, EY- tai indeksinro	REACH-rekisteröintinro	Pitoisuus	Luokitus
Ammoniumsulfaatti	CAS 7783-20-2 EY 231-984-3	01-2119455044-46	44 - 48 %	Ei luokiteltu
Monoammonium-fosfaatti	CAS 7722-76-1 EY 231-764-5	01-2119488166-29	40 - 44 %	Ei luokiteltu
Kiille	CAS 12001-26-2 EY -	Ei rek.	1 - 5 %	Ei luokiteltu
Kvartsi	CAS 14808-60-7 EY 238-878-4	Ei rek.	1 - 5 %	Ei luokiteltu

Tässä kohdassa mainittujen H- ja R-lausekkeiden täydelliset tekstit kohdassa 16. Ei sisällä muita ainesosia, jotka tämänhetkisen tietämyksen mukaan ja soveltuvina pitoisuuksina luokitellaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisiksi tai joille on määritely HTP –arvo tai PBT tai vPvB ja joista sen vuoksi tulisi ilmoittaa tässä osoissa.

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Kaikissa epävarmoissa tapauksissa tai oireiden jatkuessa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.1 Hengitys

Altistunut henkilö siirretään raittiiseen ilmaan, pidetään levossa. Suu ja nielu huuhdellaan ja nenä niistetään perusteellisesti. Oireiden jatkuessa altistunut toimitetaan lääkärin hoitoon.

4.1.2 Iho

Saastunut vaatetus riisutaan. Altistunut ihoalue harjataan varoen ja huolellisesti, jonka jälkeen iho pestään runsaalla vedellä ja saippualla. Otetaan yhteys lääkäriin, jos ihoärsytys jatkuu.

4.1.3 Roiskeet silmiin

Mahdolliset piilolinssit poistetaan. Silmiä huuhdellaan välittömästi runsaalla vedellä n. 15 minuutin ajan pitäen silmäluomet erillään. Oireiden jatkuessa hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.4 Nieleminen

Poista mahdolliset tekohampaat. Suu ja nielu huuhdellaan runsaalla vedellä. **Ei saa oksennuttaa.** Jos tuotetta on selvästi nielty, otetaan viipymättä yhteys lääkäriin

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Tietoja ei ole käytettävissä

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Symptomaattinen hoito.

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet**

Tuote itsessään ei pala; käytetään paloympäristön mukaisia sammutteita.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Tuote on sammutusaine, se ei itsessään aiheuta erityisiä tunnettuja vaaroja.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Paloympäristön mukaiset suojaimet. Estettävä sammutusvesien leviäminen ympäristöön.

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Vältettävä pölyn hengittämistä sekä iho- ja silmäkosketusta.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estetään tuotteen pääsy viemäriin ja vesistöön.

6.3	Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet
	Kuiva jauhe ja kostunut massa kerätään mekaanisesti talteen asianmukaisesti merkittyihin astioihin ja pintajäämät pestään pois runsaalla vedellä.

6.4	Viittaukset muihin kohtiin
	Ks. kohdat 8 ja 13.

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1	Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet
	Sammutinhuollossa noudatettava tuotteen käytöstä annettuja ohjeita. Huolehdittava työtilan ilmanvaihdosta.

7.2	Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet
	Säilytetään tiiviisti suljetussa alkuperäispakkauksessa kuivassa viileässä tilassa erillään elintarvikkeista

7.3	Erityinen loppukäyttö
	Jauhemainen sammutusaine.

KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1	Valvontaa koskevat muuttujat
------------	-------------------------------------

HTP-arvot

Ainesosa	8 h, ppm	8 h, mg/m³	15 min, ppm	15 min, mg/m³	Huom.
Epäorgaaninen pöly	-	10	-	-	-

Muut raja-arvot

Tietoja ei käytettävissä.

DNEL-arvot

Tietoja ei käytettävissä.

PNEC-arvot

Tietoja ei käytettävissä.

8.2	Altistumisen ehkäiseminen
------------	----------------------------------

Tekniset torjuntatoimenpiteet

Työnopastus suoritettava huolellisesti. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Silmänhuuhdetta ja juoksevaa vettä oltava saatavilla. Kädet pestävä ennen taukoja ja käsittelyn jälkeen.

Silmien tai kasvojen suojaus

Käytettävä tiiviisti suojaavia suojalaseja tai kasvosuojainta.

Ihonsuojaus

Sopiva suojaava ja läpäisemätön työvaatetus suoritettavan työn ja riskien mukaisesti.

Käsien suojaus

Kemikaaleja kestävät suojakäsineet; esim. nitrili (EN 374).

Hengityksensuojaus

Ei erityisvaatimuksia; työympäristön mukainen suojaus.

Termiset vaarat

Tietoja ei saatavilla

Ympäristöaltistumisen torjuminen

Ei saa päästää viemäriin, vesistöön tai maaperään (ks. 6.3 ja 13.1)

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1	Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot
------------	---

Olomuoto	Sinertävä jauhe
Haju	Hajuton
Hajukynnys	Ei relevantti
pH	5 (vesiliuos, 50 %)
Sulamis- tai jäätymispiste	> 200 °C
Kiehumispiste ja kiehumisalue	Tietoja ei ole käytettävissä
Leimahduspiste	Ei määritetty
Haihtumisnopeus	Tietoja ei ole käytettävissä

Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	Tietoja ei ole käytettävissä
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Tietoja ei ole käytettävissä
Höyrynpaine	Tietoja ei ole käytettävissä
Höyryntiheys	Tietoja ei ole käytettävissä
Suhteellinen tiheys	1,9 g/cm ³
Liukoisuus (liukoisuudet)	Veteen hitaasti liukeneva (> 90 %)
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Tietoja ei ole käytettävissä
Itsesyttymislämpötila	Ei itsestään syttyvä
Hajoamislämpötila	Tietoja ei ole käytettävissä
Viskositeetti	Ei relevantti
Räjähävyys	Tuote ei ole räjähtävä
Hapettavuus	Tuote ei ole hapettava

9.2 Muut tiedot

Muita tietoja ei käytettävissä

KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Reaktiivisuus**

Tietoja ei ole käytettävissä

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Tuote on stabiili.

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Tietoja ei ole käytettävissä

10.4 Vältettävät olosuhteet

Kosteus

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Väkevät emäkset

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

Korkeassa lämpötilassa voi vapautua ammoniakkia (> 100 °C)

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista****Välitön myrkyllisyys**

Monoammoniumfosfaatti	LD ₅₀	suun kautta, rotta	5750 mg/kg
	LD ₅₀	ihon kautta, kani	7940 mg/kg
	LC ₅₀ / 4 h	hengitysteitse, rotta	> 5 mg/l
Ammoniumsulfaatti	LD ₅₀	suun kautta, rotta	2840 mg/kg

Ihosoövyttävyyttä/ärsytys

Ärsyttää ihoa lievästi. Kroonisia vaikutuksia ei tunneta.

Vakava silmävaurio/ärsytys

Pölyaltistuminen ärsyttää silmiä lievästi. Kroonisia vaikutuksia ei tunneta.

Hengitysteiden tai ihon herkistyminen

Pitkäaikainen tai toistuva pölyaltistuminen saattaa aiheuttaa hengityselimien ärsytystä. Ei tunnettuja pitkäaikaisvaikutuksia.

Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset

Ei tunnettuja merkittäviä vaikutuksia tai vakavia vaaroja.

Syöpää aiheuttavat vaikutukset

Ei tunnettuja merkittäviä vaikutuksia tai vakavia vaaroja.

Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

Ei tunnettuja merkittäviä vaikutuksia tai vakavia vaaroja.

Elincohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen

Ei tunnettuja merkittäviä vaikutuksia tai vakavia vaaroja.

Elincohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen

Tietoja ei saatavilla

Aspiraatiovaara

Tietoja ei saatavilla

Muut tiedot

Muita tietoja ei ole käytettävissä

KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys**

Ammoniumsulfaatti	LC ₅₀ , 96 h	Kala	420 mg/l
	EC ₅₀ , 48 h	Vesikirppu	129 mg/l
Monoammoniumfosfaatti	LC ₅₀ , 96 h	Kala	85,9 mg/l

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus

Tietoa ei käytettävissä

12.3 Biokertyvyys

Ei biokertyvä

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Hitaasti veteen liukeneva. Muita merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Ei oleellinen / epäorgaaninen seos

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Lannoittava vaikutus mahdollinen; voi muuttaa ekologista tasapainoa lähiympäristössä.

KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät****13.1.1 Hävitettävä tuote:**

Ei luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi. Jätteet kerätään jätehuoltoviranomaisten hyväksymän jätehuoltosuunnitelman mukaisesti. Jätekoodiehdotukset EWC: 06 06 03 (kiinteät suolat, jotka sisältävät sulfaatteja, sulfiitteja tai sulfideja) tai 06 03 07 (fosfaatit ja samankaltaiset kiinteät suolat) tai 06 03 99 (jätteet, joita ei ole mainittu muualla). Ks. myös kohta 6.3.

13.1.2 Pakkausjäte

Tyhjät myyntipakkaukset voidaan toimittaa järjestettyyn pakkausten kierrätykseen tai tällaisen mahdollisuuden puuttuessa yleiselle kaatopaikalle.

KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT**14.1 YK-numero**

Ei ole

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

Ei oleellinen

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

Ei ole

14.4 Pakkausryhmä

Ei oleellinen

14.5 Ympäristövaarat

Ei ole

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

Tietoja ei saatavilla

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei soveltu

KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

1272/2008/EY	STMA 509/2005
1999/13/EY	STMA 553/2008
92/85/ETY	HTP –arvot 2012

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Arviointia ei ole tehty

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Muutokset edelliseen versioon -

Lyhenteiden selitykset -

Tietolähteet Valimistajan KTT

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa -

Luettelo R- ja H-lausekkeista kohdasta 3.2:

R	Ei ole
H	Ei ole

Työntekijöiden koulutus

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen vastaanottajan tulee varmistaa, että kaikki ne, jotka saattavat käyttää, käsitellä tai hävittää tätä tuotetta, lukevat ja ymmärtävät tiedotteen sisällön.